

Curriculum-ul disciplinei

Dimensiunea educațională în asistența socială

Facultatea de Drept și Științe sociale
Catedra de științe socioumane și asistență socială
Domeniul general de studiu: *Asistență socială*
Ciclul I (studii superioare de licență)
Specialitatea: *Asistență socială*

Aprobat

la ședința Catedrei de științe socioumane și asistență socială
din „_____” _____ 20__ (proces verbal nr. ____).

Șef catedră _____

Aprobat

la ședința Consiliului Facultății de Drept și Științe sociale
din „_____” _____ 20__ (proces verbal nr. ____)-

Titularul cursului:

Elena Zolotariov, conf. univ., doctor în pedagogie.

Catedra de științe socioumane și asistență socială (biroul 546).

Tel. (0231) 7-68-30.

Orele de consultații: marți, 14¹⁰-15³⁰.

Administrarea unității de curs

Codul unității de curs	Credite ECTS	Forma de învățământ	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
				Prel.	Sem.	Lab.	Ind.		
	4	Frecv. la zi	120	30	30	-	60	examen	rom.
	4	Frecv. redusă	120	14	12	-	94	examen	rom.

Integrarea cursului în programul de studii. Curriculum-ul *Dimensiunea educațională în asistența socială* este predestinată studenților specialității Asistență socială, ciclul I universitar, studii cu frecvență la zi și frecvență redusă.

Cursul universitar *Dimensiunea educațională în asistența socială* prezintă o încercare de a sintetiza noile contribuții ale teoriei științifice și umaniste ale educației într-o perspectivă, concomitent teoretică și practică, care să poată asigura înțelegerea lor, dar care să poată, de asemenea, să le facă operaționale la nivelul lucrului cotidian al specialistului în domeniul asistenței sociale.

Educația – acțiunea de modificare a atitudinilor și a comportamentului individual uman.

Întrebarea este, cum poate fi tradusă această axiomă, foarte generală, în termeni concreți, în implicații practice, în mijloace eficiente, în raport cu soluționarea problemelor relevante pentru domeniul prestării serviciilor de asistență socială.

Cursul are menirea de a-i iniția pe studenți, viitori profesioniști, în tehnologia actualizării procesului inițiativei educative la beneficiarii serviciilor de asistență socială astfel încât aceștia să fie capabili de a lua de sine stătător decizii și a răspunde pentru consecințele lor.

Punctul de plecare în abordarea acestei tehnologii îl constituie elementele modelului antropologic orientativ al omului. Din perspectiva acestui model cursul își orientează destinatarii spre cultivarea la toți clienții – copii și tineri, precum și maturi a capacității pentru *autodefinire*, pentru participare în această definiție și solidarității în toate sferele vieții. Trebuie să recunoaștem, că situația existentă a instituțiilor educative în prezent nu corespunde în deplină măsură unei asemenea orientări de scop și dezvoltarea lor de mai departe în sensul modificării acestei situații poate avea loc în comun cu întreaga democratizare a societății.

În Republica Moldova asistența socială este o nouă sferă a practicii și o nouă formă de activitate profesională. Ea presupune acordarea de ajutor, inclusiv educațional, indivizilor, grupurilor, comunităților în vederea ameliorării sau a restabilirii capacității acestora pentru funcționare socială, fapt care pretinde pregătirea profesională corespunzătoare a specialiștilor: motivațional-valorică, practic-orientată, fundamental-teoretică și praxiologică. Unul din componentele pregătirii teoretice practic orientate o constituie cursul *Dimensiunea educațională în asistența socială*.

Disciplina de studiu *Dimensiunea educațională în asistența socială* urmărește **scopul** de a facilita dezvoltarea la nivel teoretic și praxiologic a competențelor studenților privitor la proiectarea/organizarea/evaluarea activității socio-educative, ținând cont de specificul problematicii sistemului de asistență socială.

Competențe prealabile.

- Conștientizează fundamentele conceptuale ale proceselor educaționale.
- Explică funcțiile teoriei educației în raport cu standardele de profesionalizare a specialistului în domeniul social.
- Identifică problemele fundamentale ale teoriei și metodologiei educației, aplicabile în sfera asistenței sociale.
- Definește conceptele de bază.
- Cunoaște metodologia realizării procesului socio-educational.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului.

- Explică locul, rolul și formele de activitate educațională în sistemul de asistență socială.
- Interpretează și dezvăluie conceptele-reper relevante domeniului educației și asistenței sociale.
- Explică argumentat modalitățile de transpunere a principiilor și legităților educației la domeniul asistenței sociale.
- Ilustrează posibilitățile aplicării conținutului, strategiilor, formelor și metodelor de intervenție socio-educatională în raport cu diferite categorii de clienți în cadrul diverselor tipuri de instituții.
- Explică corelația dintre necesitățile copilului (familiei) în dificultate și categoria serviciilor socio-educative, destinate acestuia.

Competențe instrumental aplicative:

- Aplică metode de diagnosticare a nevoilor educaționale a grupurilor-țintă în asistența socială.
- Proiectează strategii de intervenție socio-educativă, destinate diferitor categorii de clienți.
- Estimează finalitățile componentelor generale ale procesului de intervenție socio-educativă.
- Realizează transfer de tehnologii educaționale la domeniul profesional al asistentului social.
- Proiectează modele de intervenție socio-educativă pentru diferite categorii de clienți ai sistemului de asistență socială.

Competențe atitudinale:

- Dezvoltă o atitudine pozitivă și responsabilă față de calificarea în profesia aleasă, armonizează așteptările anterioare cu perspectivele oferite de practica specialității.
- Valorifică creativ propriul potențial în activitățile demarate în cadrul cursului.
- Se angajează în analiza critică a problemelor sectorului educațional drept componentă a sistemului de asistență socială.
- Respectă diferențele în cadrul angajării în relații de parteneriat cu alte persoane, instituții cu responsabilități similare.
- Participă la promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice în contextul dezvoltării profesionale.

Finalitățile cursului. Introducere în problematica studiului. Accente curriculare. Fenomenul educației: fundamente teoretico-metodologice. Omul – obiect și subiect al educației. Scopul și conținutul educației. Mijloacele educației. Sisteme educaționale alternative. Componenta educațională – sferă de preocupare a sistemului de asistență socială. Educarea adulților – practica socială și teren de investigație pentru profesioniștii în asistență socială.

Conținuturi.

Modulul A. Fenomenul educației: repere teoretico-metodologice

Modulul B. Tehnologii socio-educative: de la modele teoretice la abordări practice

Tema	Unitățile tematice ale cursului Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)	Număr de ore: 30/30							
		Studii cu frecvență la zi				Studii cu frecvență redusă			
		Preleg.		Semin.		Prelegeri		Semin.	
		Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Modulul A. Fenomenul educației: repere teoretico-metodologice								
1.	Introducere în problematica studiului. Accente curriculare	2	2			2			
	Sistemul de asistență socială și sectorul educației: diferențe și interferențe. Precizarea obiectivelor și responsabilităților personale ale studenților. Prioritățile curriculum-ului.								
2.	Conceptul educației: definiții, particularități caracteristice	4	4			2	5		
	Ce este (de fapt) educația? Educația și socializarea. Educația și instruirea. Concepțiile generale ale educației. Educația ca fenomen pedagogic: note și trăsături distinctive. Legitățile generale și principiile educației. Autoeducația. <i>Sugestii aplicative</i> • Elaborarea hărții cognitive a temei de studiu. • Redactarea unei minicomputeri cu genericul <i>Problemele educaționale ale tineretului sau Pe Pământul mare un copil e o floare...</i> <i>Surse:</i> – Zolotariov, E., Mihailov, M, Educația: teorie și metodă. In: Pedagogie, Vol. III. – Bălți: Presa bălțeană, 2008. – Бордовская Н.В., Реан А.В. Педагогика. Учебник нового века. СПб в Питер, 2001.								
3.	Omul – obiect și subiect al educației	2	2			2	7		
	Imaginea omului în viziunea antropologiei pedagogice. Nevoia de educație și capacitatea oamenilor de a se educa. Educația orientată spre personalitate: repere conceptuale. Strategii de realizare a educației axate pe personalitate. Posibilitățile și limitele educației. Consecințele lipsei sau insuficienței educației pentru bunăstarea omului. <i>Sugestii aplicative</i> • Redactarea unei lucrări de creație cu genericul <i>Ce și cum s-a schimbat în mine ca urmare a cercetării temei date</i> <i>Surse:</i> – Zolotariov, E., Mihailov, M, Educația: teorie și metodă. In: Pedagogie, Vol. III. – Bălți: Presa bălțeană, 2008. Cap. III.								

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
4.	<p>Scopul și conținutul educației Despre semnificația scopurilor educative. Stabilirea scopurilor educative: considerații generale. Comanda socială de perspectivă pentru educație. Educația pentru valori (morale) – direcție strategică și obiectiv major al educației. Noile educații – un imperativ pentru educația socială. <i>Sugestii applicative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Redactarea unui eseu nestructurat cu tema: <i>Se întâmplă ceva cu omul de astăzi, mai ales cu sufletul lui.</i> • Alcătuirea unui rezumat în baza efectuării unei analize critice a lucrării <i>Plăsmuind un suflet nobil...</i> de Elena Zolotariov (Chișinău, 2005). • Elaborarea unui referat de sinteză vizînd conținutul educației, aplicînd tehnica SWOT <p><i>Surse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zolotariov, E., Mihailov, M., Educația: teorie și metodă. In: <i>Pedagogie, Vol. III.</i> – Bălți: Presa bălțeană, 2008. – Zolotariov, E., <i>Plăsmuind un suflet nobil...</i> – Chișinău: Reclama, 2005. – Albu, G., Libertate și libertinaj în educație. In: <i>Didactica Pro...</i>, nr. 2, 2003. – Cernei, P., Educația pentru toleranță. In: <i>Didactica Pro...</i>, nr. 1, 2004. 	4	6			2	6		
5.	<p>Mijloacele educației Darul și arta educației. Modalități de interacțiune educativă: precizări conceptuale. Caracterizarea și clasificarea metodelor de educație. Abordarea complexă a procesului educațional: mediul educativ; educatorul și educatul. Adultul și copilul. Părinții și copiii lor. Cum să fie perceput copilul sau Cîtă libertate să i se ofere? Profilul competențial al educatorului (dascălului). Formele de organizare a interacțiunii educative. Timpul educației și vârsta vieții: copilăria, adolescența, tinerețea, maturitatea, bătrînețea. <i>Sugestii applicative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Redactarea unor puncte de reflecție în contextul continuării ideii lui Democrit: <i>Narura și educația sînt asemănătoare, căci educația îl transformă pe om și, prin această transformare, crează natura.</i> • Elaborarea unui text coerent cu referință la „mijloacele educației”, luîndu-se ca reper maxime, proverbe, zicători relevante. <p><i>Surse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Zolotariov, E., <i>Plăsmuind un suflet nobil...</i> – Chișinău: Reclama, 2005. – Dicționare de aforisme și maxime. – Montessori, M., <i>Copilul</i> – Petcu, V., Educația – artă ce trebuie mereu perfecționată. In: <i>Didactica pro...</i> nr. 2, 2002. 	4	4			2	6		
6.	<p>Sisteme educaționale alternative Maria Montessori – medic și pedagogi, devotat prieten al tuturor copiilor. Școala Waldorf pentru copiii cu nevoi speciale. Pedagogia Freinet. Un demers inovator. John Dewey – creatorul filosofiei pragmatiste a educației.</p>	6	6			4	6		

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	<p style="text-align: center;"><i>Sugestii aplicative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Alcătuirea unui referat rezumativ cu referință la unul din autorii concepțiilor alternative despre educație. Elaborarea unei lucrări de creație cu genericul <i>Viziunea mea asupra modelelor alternative de educație.</i> <p style="text-align: center;"><i>Surse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Cucoș, C., Istoria gândirii pedagogice. – Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1997. Rădulescu, M., Pedagogia Freinet. Un demers inovator. – Iași: Polirom, 1999. Lanz, R., Pedagogia Waldorf: Un drum către un învățământ mai uman. – București: Ed. Fundația Inteligenția, 2002. Учебные программы вальдорфских школ. Пер. с нем. Под ред. В.К. Загвоздкина. М., 2005. 								
7	<p><i>Componenta educațională – sferă de preocupare a sistemului de asistență socială</i></p>	4	2				8		
	<p>Munca socială – complexitate de tehnici și strategii de interacțiune educațională. Sensul educativ al asistenței sociale. Misiunea și rolul educativ al specialistului în asistență socială. Destinația preventivă, corecțională și de reabilitare a activității socio-educaționale desfășurate în limitele sistemului de servicii sociale. Resursele asigurării unei orientări educative eficiente a sistemului de asistență socială.</p> <p style="text-align: center;"><i>Sugestii aplicative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unui plan de acțiuni în vederea posibilei specializări a asistentului social pe segmentul educațional <p style="text-align: center;"><i>Surse:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Гурьянова М.П. Воспитательная направленность социальной работы. In: Педагогика, 1997, № 6. Бочарова В.Г. Педагогика социальной работы. М., 1994. Сластенин В.А. Социальный педагог и социальный работник. Личность и профессия. In: Теория и практика социальной работы. Отечественный и зарубежный опыт. М., 1993. Т. 2. Селевко Г.В., Селевко А.Г. Социально-воспитательные технологии. М., 2002. 								
8.	<p><i>Educarea adulților – practică socială și teren de investigație pentru profesioniștii în asistența socială</i></p>	4	4				8		
	<p>Educarea părinților: programe de informare și formare. Familii și Centrele familiale – instruire deschisă și spațiu de experiență în comunitate. Sprijinul familial și intervenția socio-educativă destinată familiei defavorizate: elemente conceptual metodologice. Imperativul dezvoltării și diversificării serviciilor sociale individualizate destinate copilului în dificultate. Activități pentru generațiile în etate. Asistența socio-educativă a cadrelor didactice, elevilor și părinților.</p> <p style="text-align: center;"><i>Sugestii aplicative</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea planului de lecții pentru un curs destinat mamelor cu copii mici sau femeilor trecute de 18 ani care vor să învețe câte ceva despre îndatoririle materne, indiferent dacă au sau nu copii. 								

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	<i>Surse:</i>								
	– Institutul pentru Educație al UNESCO. Educarea părinților în lume.								
	– Cernichevici Silvia. Educație și eros. Ghid pentru educatori, părinți și tineri. Iași: Polirom, 2001.								
	– Gérard Lelen. Cum să fim fericiți în cuplu. Între fidelitate și infidelitate: Ed. III, 2003.								
	– Джени Лешли. Работать с маленькими детьми. М.: Просвещение, 1991.								
	– Савинов Л.И., Кузнецова Е.В. Социальная работа с детьми в семьях разведенных родителей. М., 2007								
	– Буянов М.И. Ребенок из неблагополучной семьи. Записки детского психиатра. М., 1988.								
	– Добсон Джеймс. Непослушный ребенок: практ. рук-во для родителей: пер. с англ. М., 1992.								
	– Рампер М. Помощь трудным детям: пер. с англ. М., 1987.								
	– Сатир В. Как строить себя и свою семью: пер с англ. М., 1992.								
	Total	30	30			14	46		

Seminarii

Puncte de reper și metode

Forma de activitate didactică: **seminar-referat** problematizat. Se bazează pe referate și coreferate pregătite și prezentate în plen de studenți.

Destinația temelor propuse pentru referate vizează studierea aprofundată a subiectelor neincluse în modulul A, și pot servi drept fundament pentru rapoarte și minilecții.

Finalitatea preconizată. Dezvoltarea capacității studentului de a formula întrebări și a identifica probleme din realitatea practicii de asistență socială și din sursele bibliografice de referință, de a găsi soluția adecvată din câteva variante posibile în unități limitate de timp.

Blocul 1. Teme axate pe problemele copilului.

Blocul 2. Teme axate pe problemele adultului.

Nr. d/o	Unitățile tematice ale cursului Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)	Număr de ore: 30/30							
		Studii cu frecvență la zi				Studii cu frecvență redusă			
		Preleg.		Semin.		Prelegeri		Semin.	
		Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.	Aud.	L.i.dir.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
	Modulul B. <i>Tehnologii socio-educative:</i> <i>de la modele teoretice la abordări practice</i>								
	<i>Blocul 1.</i> Teme axate pe problemele copilului								
	<i>Subiecte:</i>								
1.	Copilul din familie nefavorabilă: oportunități pentru suportul socio-educational.								
2.	Copiii „dificili” în familie și în școală.								
3.	Copiii orfani instituționalizați: oportunități pentru susținere educativă.								
4.	Copilul rămas fără ocrotirea părinților: oportunități pentru acordarea sprijinului socio-educational.								

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
5.	Adolescenții în conflict cu legea: programe și servicii socio-educative.								
6.	Copilul-drogurile-părinții: ghid informativ pentru părinți.								
7.	Copiii părinților divorțați: între traumă și speranță.								
8.	Serviciul socio-educativ în cadrul școlii.								
9.	Forme și metode de suport educațional destinat copiilor delincvenți din instituții.								
10.	Prevenirea și combaterea comportamentului deviant la copii și adolescenți.								
11.	Pregătirea copiilor instituționalizați pentru viața independentă.								
12.	Profilaxia consumului de alcool în rândurile adolescenților.								
13.	Servicii de susținere socio-educativă, destinate copiilor abuzați.								
14.	Prevenirea abuzului, neglijării și exploatării copilului în Republica Moldova.								
15.	Vagabondajul și lipsa de supraveghere a copiilor ca problemă social-educativă.								
16.	Comportamentul agresiv al copilului ca problemă educațională.								
17.	Adresarea crudă cu copiii și iluminarea pedagogică ca mijloc de prevenție.								
18.	Tipurile de nefavorabilitate a familiei și tehnologia de susținere socio-educativă a copilăriei.								
	<i>Blocul 2.</i>								
	Teme axate pe problemele adultului								
	<i>Subiecte:</i>								
1.	Tehnici și strategii socio-educative, destinate familiilor cu mulți copii.								
2.	Forme și metode de susținere socio-educativă a familiilor monoparentale.								
3.	Specificul intervenției socio-educative în vederea sporirii responsabilității civice și morale a părinților pentru educația copilului.								
4.	Strategii de acordare a ajutorului socio-educativ familiilor și copilăriei.								
5.	Tehnici și strategii de intervenție socio-educativă în raport cu părinții, privați de drepturile părintești.								
6.	Tehnologii socio-educative, destinate familiilor „grupe de risc”.								
7.	Strategii de intervenție destinate activizării capacităților educaționale ale familiei.								
8.	Prevenirea fumatului: ghidul familiei.								
9.	Problema adaptării oamenilor în etate la situația generată de ieșirea la pensie: perspectivă socio-educativă.								
10.	Interviul motivațional – instrument de profilaxie raportată la persoanele dependente de droguri.								
11.	Organizațiile nonguvernamentale – furnizorul de servicii socio-educative.								
12.	Modelarea vieții moral-spirituale într-o familie sănătoasă.								
13.	Problemele căsătoriei și conflictele familiale.								
14.	Drama familiei destrămate: cum să răspundem la întrebări pe înțelesul adolescenților.								

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
15.	Agenții educației în familie: rolul părintelui educator.								
16.	Arta de a fi părinte: programe de informare și formare.								
17.	Familia în fața conduitelor greșite ale copilului: ghid practic pentru părinți.								
18.	Repartizarea responsabilităților familiale și realizarea rolurilor parentale.								
19.	Bunele practici de educare a părinților.								
20.	Prevenirea și combaterea violenței asupra femeii.								
	Total			30	30			12	48

Volumul referatului.

- Elaborat de unul singur – maximum 12 pagini.
- Pregătit în parteneriat (pereche) – minimum 15 pagini, maximum 20 pagini.
- Pregătit în echipă (cel mult 3 persoane) – minimum 20 pagini, maximum 30 pagini.

Cerințele față de pregătirea referatului.

1. Referatele trebuie prezentate în termen!
2. Referatele trebuie să corespundă exigențelor față de tehnicile unei investigații științifice.
3. Referatele trebuie să țină cont de regulile de scriere și punctuație, specifice limbii române.
4. Referatele trebuie să reflecte un anumit punct de vedere asupra unei întrebări, respectiv probleme, la care urmează să se dea răspuns, astfel, că referatele nu trebuie să se limiteze doar la transmiterea, generalizarea, reproducerea literaturii.

5. De asemenea, în seminar trebuie să se pună în punctul atenției întrebările centrale ale componentei educaționale a asistenței sociale, o semnificație deosebită avînd *planificarea* și *aranjamentul proceselor de comunicare* în seminar. Astfel că referatele aduse în seminar trebuie prezentate prin diverse metode.

În baza a două cerințe – 4) și 5) – se propun următoarele 3 posibilități de aranjare și de prezentare a rezultatelor în seminar:

Alternativa 1. Teoriile propuse trebuie analizate conform criteriilor, discutate și prezentate în seminar cu ajutorul *metodelor de moderare*. În plus trebuie utilizată de asemenea videotehnica pentru reflecție!

sau

Alternativa 2. rezultatele lucrării trebuie prezentate în seminar prin intermediul unor postere.

sau

Alternativa 3. Teoriile propuse vor fi analizate și discutate, apoi prezentate în seminar sub forma unui scurt referat cu utilizarea foliilor. Tot odată va fi utilizată iarăși videotehnica pentru reflecție.

Este necesară pregătirea în termen a referatului, în caz contrar va trebui de anunțat profesorul, pentru a se conveni asupra altui termen și a nu zădărnici planul de lucru.

De asemenea, dacă aceste cerințe vor fi percepute de student ca unele prea înalte, acesta este rugat să se adreseze după consultație în orele respective, pentru ca de fiecare dată profesorul să-i poată veni în ajutor.

Activități de lucru individual.

Nr. d/o	Forme de activitate	Număr de ore	
		F/Z	F/R
1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	6	8
2.	Studiu după manual, suport de curs	4	6
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	8	10
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	4	16
5.	Activitate specifică de pregătire (ore)	8	12
6.	Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	10	10

7.	Pregătire lucrări de control	4	2
8.	Pregătire prezentări orale	6	10
9.	Pregătire examinare finală	4	10
10.	Consultații	2	4
11.	Documentare pe teren	0	0
12.	Documentare pe Internet	2	6
13.	Activități de promovare a stilului de viață (teren, spital)	0	0
14.	Alte activități	2	0
	Total ore studiu individual	60	94

Forma de activitate didactică: **referat** problematizat (eseu, comunicare, discurs, hartă cognitivă etc.) pregătit și prezentat în plen de studenți.

Destinația temelor propuse pentru referate vizează studierea aprofundată a subiectelor neincluse în modulele cursului, servind drept fundament pentru rapoarte și minilecții.

Finalitatea preconizată. Dezvoltarea capacității studentului de a formula întrebări și a identifica probleme din realitatea practicii de asistență socială concentrată pe drepturile omului și din sursele bibliografice de referință.

Volumul referatului.

– Elaborat de unul singur – maximum 12 pagini.

– Pregătit în parteneriat (pereche) – minimum 15 pagini, maximum 20 pagini.

– Pregătit în echipă (cel mult 3 persoane) – minimum 20 pagini, maximum 30 pagini.

Cerințele față de pregătirea referatului.

1. Prezentarea în termen în termen!

2. Corespunderea tehnicilor exigențelor unei investigații științifice.

3. Aplicarea corectă a regulilor de scriere și punctuație, specifice limbii române.

4. Nelimitarea doar la o reproducere a informațiilor din literatură, dar reflectarea punctelor de vedere asupra întrebărilor, problemelor, la care urmează să se dea răspuns.

Studenților li se propun următoarele 2 posibilități de aranjare și de prezentare a rezultatelor activității::

Alternativa 1. Prezentare utilizând metodele de moderare, cu aplicare (după caz) a mijloacelor tehnice disponibile.

Alternativa 2. Materialul pregătit poate fi prezentat prin intermediul unor postere.

Este necesară pregătirea în termen a referatului, în caz contrar va trebui de anunțat profesorul, pentru a se conveni asupra altui termen și a nu zădărnici planul de lucru.

Remarcă. Dacă cerințe indicate vor fi percepute de student ca unele prea înalte, profesorul îi vine în ajutor în orele de consultație.

Evaluare.

Evaluarea inițială la începutul predării cursului prin identificarea așteptărilor, formularea obiectivelor individuale ale studenților.

Evaluarea formativă realizată în decursul desfășurării studiului, în baza manifestării activismului, implicării studenților în activitățile de predare.

Evaluarea sumativă realizată la sfârșitul Modulelor de instruire în scopul monitorizării eficienței procesului de predare/învățare.

Evaluarea *finală* în baza chestionarelor, probelor de evaluare (portofoliilor) inițial anunțate studenților.

Criterii de evaluare a performanțelor.

- „Asamblarea” noțiunilor, ideilor și propunerilor diverse în structuri unitare, în concepte mai generale; ordonarea și generalizarea ideilor de referință.
- Legarea cunoașterii materiei de studiu de situațiile concrete de aplicare.
- Conștientizarea relevanței practice a problemelor discutate.

- Manifestarea atenției „treze” și conectarea la temele de studiu incluse în agenda sesiunilor de instruire.

Principiul de lucru în cadrul cursului prevede stimularea asimilării informației teoretice prin intermediul acțiunilor practice special selectate în scopul activizării abilităților studentului de a căuta și a identifica argumente, dovezi, ajungând la concluzii în baza experienței personale.

Un model de Chestionar pentru evaluarea finală

1. Ce este educația? Formulați definiția și dezvăluiți sensul acestui fenomen.
2. Formulați scopul principal al educației.
3. Enumerați obiectivele de bază și direcțiile de educare a omului și precizați menirea fiecăreia din ele în situația socio-culturală contemporană.
4. Reflectați asupra rezultatului educației și al nivelelor la care poate fi realizat procesul de educație.
5. Dezvăluiți noțiunile de metode și mijloace ale educației.
6. Analizați cum se manifestă aspectul conținutului metodelor de educație în practică.
7. Aduceți exemple de metode și procedee educaționale și analizați semnele distinctive ale acestora.
8. Evidențiați criteriile alegerii metodelor de educație și determinați cum poate fi apreciată eficiența lor.
9. Comparați conceptele de „formă a educației”, „metodică a educației” și „tehnologie a educației” și determinați, ce este comun între ele și prin ce se deosebesc.
10. Dezvăluiți conceptul lui Om din perspectiva antropologiei pedagogice.
11. Reflectați asupra calităților omului contemporan: cum el poate și trebuie să fie.
12. Expuneți-vă opinia personală cu referință la „puterea” educației și „limitele” educației omului.
13. Răspundeți argumentat la întrebarea: *Există metode universale de educație?*
14. Evidențiați condițiile educării toleranței ca o calitate a maturității comportamentului social al omului.
15. Explicați conținutul conceptului de „autonomie” a personalității și identificați condițiile în care ea se formează.
16. Reflectați asupra conceptului educației pentru și prin valori (morale).
17. Dezvăluiți conceptul de „educație pentru schimbare” – educație în perspectiva integrării europene a Republicii Moldova.
18. Relatați despre sistemele alternative de educație.
19. Evidențiați cel puțin trei idei din concepția pedagogică a Mariei Montessori, relevante pentru practica serviciilor de asistență socială.
20. Reflectați asupra ideilor pedagogiei Waldorf din perspectiva orientării educative a sistemului de asistență socială.
21. Determinați semnificația sectorului educațional în sistemul de asistență socială.
22. Relatați despre tipurile de nefavorabilitate familială și posibilitățile de susținere socio-educatională relevante.
23. Caracterizați metodele și formele de susținere socio-pedagogică a familiei monoparentale.
24. Evidențiați particularitățile intervenției socio-educative, destinate copiilor din instituțiile de tip internat pentru copii orfani.
25. Aduceți exemple de tehnici și strategii de prevenire a utilizării drogurilor de către adolescenți.
26. Relatați despre formele de oferire a ajutorului socio-educativ, destinat autodeterminării profesionale a tineretului.
27. Reflectați asupra aspectelor educaționale ale interacțiunii asistentului social cu oamenii în etate din Centrele specializate.
28. Reflectați asupra efectelor socio-educatională pentru clienții unui Centru de asistență socială.
29. Descrieți profilul educațional al profesionistului în asistența socială.
30. Proiectați un plan de acțiuni orientat spre creșterea interesului părinților față de cunoștințele pedagogice.

31. Răspundeți argumentat la întrebarea *Cum să fie perceput copilul și ce doză de libertate ar trebui să-i ofere părinții și educatorii?*
32. Răspundeți argumentat la întrebarea *Ce conținut acoperă noțiunea „meserie” de părinte și ce misiune în acest context revine sistemului de asistență socială?*
33. Elaborați un set de sfaturi practice destinate părinților pentru a-i stimula spre o comunicare eficientă cu copiii săi.
34. Expuneți-vă opinia critică vizavi de calitatea serviciilor de asistență socială destinate prevenirii situațiilor de risc la copii și adolescenți în Republica Moldova.
35. Dezvăluiți noțiunea de „criză” a familiei și relațați despre oportunitățile de combatere a acesteia prin intervenții specializate.
36. Reflectați asupra posibilităților acordării ajutorului socio-educational familiilor cu copii-elevi.
37. Apreciați nivelul serviciilor de asistență socială oferit familiilor în vederea ocrotirii drepturilor copilului la etapa actuală în țara noastră.
38. Proiectați un plan de acțiuni socio-educative, destinate pregătirii tinerilor pentru viața de familie.
39. Propuneți soluții în vederea favorizării creșterii responsabilității civice și morale a părinților pentru educația copilului la nivel de comunitate.
40. Evidențiați căile și mijloacele de sporire a culturii pedagogice a familiei în limitele sistemului de asistență socială.

Resurse informaționale ale cursului

Dimensiunea educațională în atenția socială

1. Anghel, A., Serviciile sociale de prevenire a abuzului, neglijării și exploatării copilului din România. In: Revista de asistență socială. – 2005. – Nr. 1-2, p. 97-101.
2. Bogdea, A., Educația pentru familie. In: Revista Didactica pro. – Chișinău, 2002, aprilie, nr. 2 (12), p. 13-19.
3. Bunescu Gh. (coord.) Educația părinților – strategii și programe. – Chișinău: Lumina, 1995.
4. Buzducea, D., Servicii de asistență socială destinate copiilor abuzați. In: Revista de asistență socială. – 2005. – Nr. 1-2, p. 85-96.
5. Ciofu, C., Interacțiunea părinți-copii. – București: Editura Medicală Amaltea, 1998.
6. Dobrescu, L. (coord.) Arta de a fi părinte. Program de educație a părinților. – București: Casa Corpului Didactic, 2006.
7. Dobson, J., Copilul îndărătnic, 1995.
8. Dolean, I., Dolean, D. Meseria de părinte. – București: Aramis, 2002.
9. Dumitru, A., Acris, C., Violență și abuz asupra copilului. Implicații pentru munca socială din instituții. In: Revista de asistență socială. – 2005. – Nr. 1-2, p. 67-83.
10. Gheorghiuță, L., Rolul asistentului social în integrarea socio-educatională a copilului. In: Revista de asistență socială. – 2005. – Nr. 1-2, p. 149-156.
11. Ghid despre droguri pentru părinți. – Chișinău, 2001.
12. Gîlcă, B. (coord.) Manual de educație pentru viața de familie. Universitatea „J. Hopkins”, SUA. Ediția a II-a. – Chișinău, 2002.
13. Jînga, I., Educația parentală. – București: ESE, 1993.
14. Manual de educație pentru sănătate. – Chișinău: Editura ARC, 1996.
15. Mărginean, J. Imperativul reorientării, dezvoltării și diversificării serviciilor sociale individualizate pentru copii. In: Revista de asistență socială. – 2004. – Nr. 1, p. 28-31.
16. Mimoum, S., Etienne, R., Dragostea și sexualitatea adolescenților. – București: Editura Lucman, 2001.
17. Neaga, G., Stoica, L., Factori de risc privind accesul la educație al copiilor din familii sărace. Studiu de caz. In: Revista de asistență socială. – 2004. – Nr. 2-3, p. 69-79.
18. Preda, M., Consumul de alcool în rîndul adolescenților și tinerilor. In: Revista de asistență socială. – 2005. – Nr. 1-2, p. 45-50.

19. Rădulescu, A., *Violența în familie – o problemă de conștientizare socială*. In: *Revista de asistență socială*. – 2005. – Nr. 1-2, p. 157-162.
20. Rudică, T., *Familia în fața conduitelor greșite a copilului*. – București: EDP, 1981.
21. *Situația mamei și a copilului în Republica Moldova: realități și tendințe*. – Chișinău, 1997.
22. Sofron, L., *Metode de soluționare a conflictelor în familie*. In: *Tehnologii educaționale moderne*. – Chișinău, 1996. Partea IV. Metode active, p. 146-150.
23. Stern, M., *Educarea părinților în lume*. – București: EDP, 1995.
24. Tomșa Gh. *Strategii de schimbare a comportamentului indezirabil la elevi*. In: *Învățământul primar: revista didactică a cadrelor didactice*. – 1999. – Nr. 1-2, p. 38-43.
25. Țigănescu, O., *Organizațiile nonguvernamentale – furnizori de servicii socio-educaționale: sursă inițială sau soluție?* In: *Revista de asistență socială*. – 2004. – Nr. 1, p. 69-79.
26. Zamfir, E., *Violența împotriva femeii*. In: *Revista de asistență socială*. – 2005. – Nr. 1-2, p. 7-25.
27. Ziglar, Z., *Secretul căsniciei fericite*. – București: Curtea Veche, 2001, p. 9-11, 17-20. 34-43.
28. Артамонова К.К. *Из опыта работы социального педагога по месту жительства*. In: *Вестник Психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы*. № 3, 2008.
29. Байард Р., Байард Д. *Ваш беспокойный подросток. Практическое руководство для отчаявшихся родителей*. М., 1991.
30. Безруких М.М. *Проблемные дети*. М., 2000.
31. Болбочану А., Бен Цви Литан Роза. *Путь к родительской успешности*. – Кишинэу, УРС «Ион Крянгэ», 2003.
32. Бруднов А., Березина В. *Социально-педагогическая работа в школе*. In: *Воспитание школьников*, 1994, № 1, с. 2-3.
33. Буянов М.И. *Ребенок из неблагополучной семьи: записки детского психиатра*. М., 1988.
34. *Воспитательный потенциал семьи и социализация детей*. In: *Педагогика*, № 4, 1999.
35. Галагузова М.А., Шеланков В.А. *Кто защитит права ребенка в школе?* In: *Педагогика*, № 5, 1994, с. 41-44.
36. Гурова Р.Г. *Современная молодежь: социальные ценности и нравственные ориентации*. In: *Педагогика*, 2000, № 10, с. 32-38.
37. *Дети риска в центральной и восточной Европе: угрозы и надежды*. Unicef, 1997.
38. Добсон Дж. *Непослушный ребенок: практическое руководство для родителей: пер с англ.*, М., 1992.
39. Дубинин Н.П., Карпец И.И., Кудрявцев В.Н. *Генетика, поведение, ответственность. О природе антиобщественных поступков и путях их предупреждения*. М., 1989.
40. Захаров А.И. *Предупреждение отклонений в поведении ребенка*. Лениздат, 2000.
41. Ковалев С.В. *Подготовка старшеклассников к семейной жизни*. М.: Просвещение, 1991.
42. Кузьмин В. *Ценности и проблемы современной молодежи*. In: *Лучшие страницы педагогической прессы*. № 1, 2003.
43. Ле Шан Э. *Когда ваш ребенок сводит вас с ума*. Пер. с англ. М., 1990.
44. Лодкина Т. *Социальный педагог приходит в семью*. In: *Воспитание школьников*. № 5, 1996, с. 25-29.
45. Миняров В.М. *Психология семейного воспитания (диагностико-коррекционный аспект)*. М., 2000.
46. Москаленко В.Д. *Ребенок в «алкогольной» семье. Психологический портрет*. In: *Вопросы психологии*, 1991, № 4.
47. Мустафаева Ф. *Школьный социальный педагог, ученик и его семья – зона общих интересов*. In: *Лучшие страницы педагогической прессы*, № 2, 2002.
48. Никитин А.Ф. *Воспитание школьников в духе прав человека*. In: *Педагогика*, № 1-2, 1992, с. 6-10.
49. Овчарова Р.В. *Семейная академия: вопросы и ответы*. М.: Просвещение, 1996.
50. Петракова Т.И. *Руководство по профилактике наркомании среди детей и подростков*. М., 2000.

51. Помощь родителям в воспитании детей. Пер. с англ. / Общ. ред. и предисловие В.Я. Пиликовского. М., 1992.
52. Ратнер М. Помощь трудным детям. М., 1987.
53. Руководство по профилактике злоупотребления ПАВ несовершеннолетними и молодежью. / Под науч. Ред. А.М. Шипициной и Л.С. Шпилени. СПб., 2003.
54. Сирота Н.А., Ялтонский В.М. Эффективные программы профилактики зависимостей от наркотиков и других форм зависимого поведения. М., 2004.
55. Спиваковская А.С. Детско-родительские отклонения. СПб., 2005.
56. Толерантность в системе ценностно-целевых приоритетов образования. In: Педагогика, № 7, 2002.
57. Фигдор Х. Дети разведенных родителей: между травмой и надеждой. Пер. с нем. – М., 1995.
58. Чорбинский С.И. Социальная работа и социальные программы в США. М., 1992.
59. Шинкаренко Н.Ф. «Открытая» школа и социально-педагогическая работа с детьми. In: Педагогика, № 1, 1994, с. 35-38.
60. Шнекендорф З.К. Воспитание учащихся в духе культуры мира, взаимопонимания, прав человека. In: Педагогика, № 2, 1997, с. 43-50.
61. Щербакова А.М., Москаленко Н.В. Формирование социальной компетентности у учащихся старших классов специальных образовательных учреждений VIII вида. Методические рекомендации. In: Дефектология, № 3, 2001.

Literatura recomandată (de bază)

1. Alexiu, T.M., Sellick, C. (coord.) Asistența socială în Marea britanie și România- - București, 2000.
2. Bulgaru, M. (coord.) Aspecte teoretice și practice ale asistenței sociale. – Chișinău: CE USM, 2003.
3. Bulgaru, M. (coord.) Metode și tehnici în asistența socială. – Chișinău: CE USM, 2002.
4. Bulgaru, M., Prițcan, V., Milicenco, S. (coord.) Managementul și acordarea serviciilor sociale de tip nou pentru copii și familie în situații de risc. Suport de curs. – Chișinău, 2007.
5. Buzducea, D., Construcția sistemelor europene de asistență socială. In: Revista de asistență socială. – 2004. – Nr. 4.
6. Dilion, M., Asistența parentală profesionistă. Ghid de aplicare practică. – Chișinău, 2003.
7. Dilion, M., Prițcan, V. (coord.) Asistența socială în contextul transformărilor din Republica Moldova. – Chișinău: Editura Cu drag, SRL, 2008.
8. John Dewey – creatorul filosofiei pragmatiste a educației. In: Marin, C. Călin, Filosofia educației. – București: Aramis, 2001. Cap. IV, p. 49-61.
9. Moise, C., Cozma, T. Reconstrucție pedagogică. – Iași, 1996.
10. Năideanu, Gh., Principii și axe ale educației deceniilor 2001-2020. In: Filosofia educației – imperative, căutări, orientări. – Chișinău, 1997, p. 16-17.
11. Neamțu, G., Stan, D. (coord.) Asistența socială. Studii și aplicații. – Iași: Polirom, 2005>
12. Neamțu, Gh. (coord.) Tratat de asistență socială. – Iași: Polirom, 2003.
13. Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru copii și familii în situații de risc. Materialele Conferinței internaționale. – Chișinău, 2002.
14. Telleri, E., Pedagogia familiei. – București: EOPRA, 2003.
15. Tu și corpul tău. Pentru un nou secol. O carte despre și pentru femei. – Chișinău: Litera, 2001.
16. Văideanu, G., Educația la frontiera între milenii. – București: Ed. Politica, 1998.
17. Warrington, C., Grigoraș, S., Rîjicova S., Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copilului și familiei. Ghid de aplicare practică. – Chișinău, 2007.
18. Антонов А.И., Борисов А.Л. Кризис семьи и пути его преодоления. М., 1990.
19. Беличева С.А. Социально-педагогическая поддержка детей и семей группы риска: межведомственный подход. М.: Консорциум «Социальное здоровье России», 2006.

20. Бочарова В.Г. Педагогика социальной работы. Пособие. М.: Аргус, 1994.
21. Василькова Ю.В. Методика и опыт работы социального педагога: учебное пособие для пед. вузов. М.: Академия, 2001.
22. Кукушин В.С. Теория и методика воспитания. Ростов-на-Дону: Феникс, 2006.
23. Лукина Н.С. Методические рекомендации по организации деятельности социального педагога образовательного учреждения. In: Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы, 2006, № 4, с. 40-54.
24. Мудрик А.В. Социальная педагогика. Учебник для студентов педагогических вузов. М.: Издательский центр «Академия», 1999.
25. Мудрость воспитания: Книга для родителей. М., 1989.
26. Мустаева Ф.А. Социальная педагогика: учебник для вузов. М.: Академический проект, 2003.
27. Рогачева Е.Ю. Педагогика Дж. Дьюи в контексте разных культур. In: Педагогика, № 8, 2003, с. 88-96.
28. Селевко Г.К. Альтернативные педагогические технологии. М.: НИИ школьных технологий, 2005.
29. Селевко Г.К., Селевко А.Г. Социально-воспитательные технологии. М., 2002.
30. Социальная педагогика. Учебное пособие для студ. высш. учеб. заведений / Под ред. В.А. Никитина. М.: Просвещение. Изд. центр ВЛАДОС, 2002.
31. Холостова Е.И. Технологии социально-воспитательные технологии. М., 2002.
32. Шептенко П.А., Воронина Г.А. Методика и технология работы социального педагога: учебное пособие для пед. вузов. М.: Академия, 2001.

Literatura recomandată (suplimentară)

1. Актуальные проблемы социального воспитания. / Отв. Ред. Т.Ф. Яркина. Москва-Запорожье: Изд-во АПН СССР, 1990.
2. Бобылева И.А. Семейное сопровождение постинтернатской адаптации сирот. In: Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. 2007, № 1, с. 69-73.
3. Вайзман Н.П. Реабилитационная педагогика. М.: Аграф, 1996.
4. Реабилитация социально дезадаптированных детей и подростков: Краткий словарь для сотрудников специализированных учреждений социальной реабилитации несовершеннолетних / Сост. Г.М. Иващенко, В.Н. Бушуева при участии В.И. Ширинского. М.: НИИ семьи, 1998.
5. Теоретические основы психолого-педагогического сопровождения обучаемых. In: Лучшие страницы педагогической прессы, № 1, 2002, с. 11-19.
6. Торохтий В.С. Перспективы семьи: методика устремленности семьи на семейное долголетие. In: Вестник психосоциальной и коррекционно-реабилитационной работы. 2000, № 4, с. 13-25.

Însă aceste surse bibliografice constituie o revistă!!!, deci ele nu eliberează de necesitatea de a căuta de sine stătător literatură pentru pregătirea referatelor, ținându-se cont de scopul și problemele la care ele se referă!!!